

המקנא פרק ראשון סוטה

מה להלן בשבעים ואחד. תימה: אמאי לא הוה לטוטה וזקן ממנא דפ"ק דסנהדרין (דף ז) דהדי הני דהוו צ"ד של שבעים ואחד? וי"ל: משום דגמיר של סוטה וזקן ממנא לא היה צדיק דין של שבעים ואחד. קשיא:

וקבליא אות. פלגיט היא, פמינ תלי עיגול פסות, וסוגרת זו את תלוקתה, ומקיף את גרונה מן הצדדים. חבל המצרי. עטוי מנורי דקל, מסיני הגלל סביב הקלל וקרופ עליו. וקושר למעלה מדרגה. פדי שלל יקמטו בגדיה ללחץ. שללבה גם בה. פלגא דרואה פני זימו דעמו תורה אור מתפצלת עליו, ולא תיקרא ולא תודעה.

מירובין נת. וימי' חוספת לקמן ת: ד"ה וחי"כ

וקבליא אות נומים וטבעות - "מעבירין ממנה, כדי לנזורה". ואחר כך ימביא חבל מצרי וקושרו למעלה מדרגה, יכבד הרוצה לראות בא לראות, יהוץ מעבדיה ושפחותיה, מפני שפכה גם בהן. הוכר הנשים מותרות לראותה, שנאמר: "ונפרו כל הנשים ולא תעשינה במופתנה" s. גמ' מנהגי מירי? א"ר חייא בר גמדיא א"ר יוסי בר' חנינא: אתיא "תורה", "תורה": כתיב הכא "ועשה לה הפה את כל התורה" וכתוב התם "על פי התורה אשר יודך", מה להלן בשבעים ואחד - אף פאן בשבעים ואחד. s. "ומאימיון עליה" וכו'. s. "ומאימיון עליה שתשתה. אומרים לה: בתי, אם ברור לך הדבר שמהורה את - עמדי על בורייך ושתי. לפי שאין מים הפורים דומין אלף לסם יבש שמונה על בשר חי, אם יש שם מכה - מחלה ויורד, אין שם מכה - אינו מועיל פלום! ויא קשיא: פאן - קודם שנמחקה מגי'תה, פאן - לאחר שנמחקה מגי'תה. s. "ואומר לפניה" וכו'. s. ת"ר: "ואומר לפניה דברים של הגדה ומעשים שאירעו בפתובים הראשונים, פגון: "אשר יביאו חכמים יגידו ולא כחדו מאבותם". יהודה הודה ולא בוש, מה היה סופו - נחל חי העולם הבא, ראובן הודה ולא בוש, מה היה סופו - נחל חי העולם הזה. ומה שכרן? ומה שכרן? פדקא אמרינן! אלא: מה שכרן בעולם הזה - "להם לבדם נתנה הארץ ולא עבר זר בתוכם". בשלמא ביהודה אשפחן דאודי, דכתיב: "ויברך יהודה ויאמר צדקה ממני", אלא ראובן מנצח דאודי? "דא"ר שמואל בר נחמני אמר ר' זוחנן: מאי דכתיב "והי ראובן ואר ימות... וזאת יהודה"? פל אותן שנים שהיו ישראל בפרך היו עצמותיו של יהודה מוגלגלין בארון, עד שעמד משה ובקש עליו רחמים. אמר לפניו: רבש"ע, מי גרם לראובן שהודה - יהודה, (א) וזאת יהודה? (ב) מיד "שמע ה' קול יהודה" - על איבריה לשפא, ולא הוה קא מעיירין ליה למתיבתא דרקיעא - "ואר עמו תביאנו", ולא הוה קא ידע משקל *ומטרח בשמעתא בהדי רבנן - "ידיו רב לו", לא הוה קא סלקא ליה שמעתא אפי' דהייבתא - "ועוד מצריו תהיה". בשלמא יהודה דאודי - פי היכי דלא תישירף תמר, אלא ראובן למה דאודי? *והאמר רב ששת: "חציף עלי (בר ישראל) דמפריט חטאיה! פי היכי דלא ריחשדו אהורי (א) s. "אם אמרה טמאה אני וכו' s. תני: מקרעת. א"ר רבא: והא שוברת קתני! אלא אמר רבא: במקום שאין פותבין פתובה עסקינן. s. "ואם אמרה טהורה אני מערין אותה לשערי מזרח" s. מערין אותה!?

וקבליא אות נומים וטבעות - "מעבירין ממנה, כדי לנזורה". ואחר כך ימביא חבל מצרי וקושרו למעלה מדרגה, יכבד הרוצה לראות בא לראות, יהוץ מעבדיה ושפחותיה, מפני שפכה גם בהן. הוכר הנשים מותרות לראותה, שנאמר: "ונפרו כל הנשים ולא תעשינה במופתנה" s. גמ' מנהגי מירי? א"ר חייא בר גמדיא א"ר יוסי בר' חנינא: אתיא "תורה", "תורה": כתיב הכא "ועשה לה הפה את כל התורה" וכתוב התם "על פי התורה אשר יודך", מה להלן בשבעים ואחד - אף פאן בשבעים ואחד. s. "ומאימיון עליה" וכו'. s. "ומאימיון עליה שתשתה. אומרים לה: בתי, אם ברור לך הדבר שמהורה את - עמדי על בורייך ושתי. לפי שאין מים הפורים דומין אלף לסם יבש שמונה על בשר חי, אם יש שם מכה - מחלה ויורד, אין שם מכה - אינו מועיל פלום! ויא קשיא: פאן - קודם שנמחקה מגי'תה, פאן - לאחר שנמחקה מגי'תה. s. "ואומר לפניה" וכו'. s. ת"ר: "ואומר לפניה דברים של הגדה ומעשים שאירעו בפתובים הראשונים, פגון: "אשר יביאו חכמים יגידו ולא כחדו מאבותם". יהודה הודה ולא בוש, מה היה סופו - נחל חי העולם הבא, ראובן הודה ולא בוש, מה היה סופו - נחל חי העולם הזה. ומה שכרן? ומה שכרן? פדקא אמרינן! אלא: מה שכרן בעולם הזה - "להם לבדם נתנה הארץ ולא עבר זר בתוכם". בשלמא ביהודה אשפחן דאודי, דכתיב: "ויברך יהודה ויאמר צדקה ממני", אלא ראובן מנצח דאודי? "דא"ר שמואל בר נחמני אמר ר' זוחנן: מאי דכתיב "והי ראובן ואר ימות... וזאת יהודה"? פל אותן שנים שהיו ישראל בפרך היו עצמותיו של יהודה מוגלגלין בארון, עד שעמד משה ובקש עליו רחמים. אמר לפניו: רבש"ע, מי גרם לראובן שהודה - יהודה, (א) וזאת יהודה? (ב) מיד "שמע ה' קול יהודה" - על איבריה לשפא, ולא הוה קא מעיירין ליה למתיבתא דרקיעא - "ואר עמו תביאנו", ולא הוה קא ידע משקל *ומטרח בשמעתא בהדי רבנן - "ידיו רב לו", לא הוה קא סלקא ליה שמעתא אפי' דהייבתא - "ועוד מצריו תהיה". בשלמא יהודה דאודי - פי היכי דלא תישירף תמר, אלא ראובן למה דאודי? *והאמר רב ששת: "חציף עלי (בר ישראל) דמפריט חטאיה! פי היכי דלא ריחשדו אהורי (א) s. "אם אמרה טמאה אני וכו' s. תני: מקרעת. א"ר רבא: והא שוברת קתני! אלא אמר רבא: במקום שאין פותבין פתובה עסקינן. s. "ואם אמרה טהורה אני מערין אותה לשערי מזרח" s. מערין אותה!?

ומספתא פ"א

הגהות הב"ח

(א) גמ' מי גרם לראובן שזורה יסודה. נ"ב כתבו הסו' דפ' החובל דף ל"ב ח"ט' דאמר במדרש ושב ראובן אל הבור מלמד ששב משקו ומתעניו על שכלכל יועי זכיו וזה היה קודם מעשה תמר מ"מ לא חודה כרבים עד אחר שזורה יהודה ע"ל: (ג) שם ואלה יתשדו אחיה כסיה: (ד) רש"י ד"ה למתיבתא יסובה של מעלה הס"ד ואח"כ מ"ה למשקל וכו' ויתון עס שחר חכמים הס"ד: (ה) ד"ה מן וכו' שאנו בוש ונכלס: (ו) חוס ד"ה לא וכו' פירש ר"י נ"ב וכן פי' קש"י בחיוב ט"ו וע"ש:

גליון הש"ס

גמ' ורמיהו כדדן שמוימין עליה. עיין לקמן דף יד ע"ב תורה חי משום.

נ"ל ולמישרא כד איתא בשאלותו פ' מקד סי' לו

בכרות לה: ע"ש ונ"ל נידוי על תנאי לריד פכה: וכתובות פט. עור סס טז: ע"ש

ראובן - שלדו קיימת פלילו הוא סי, וזאת ליהודה - לשפא. למקום שנקמו משם, פמו "דלפך מדוכתיה" (חולין דף מ"ג). למתיבתא (ד) לישא ולישן עס שפך התקמים. למשקל ומטרח. לישא ולישן. ידיו רב לו. יסא לו נחון לריד ריעו. והיא דכתיב "ידיו" - לשון מלקמה הוא, מלקמה של פורה. אליבא דהייבתא. לא היה זוכה לומר דבר המתקבל. מאן דמפריט חטאיה. לרבים, נראה שאינו (א) נכלס צדק. ולא ליחשדו אהורי. שלא יהו שפך אחיו נחשדן מאניהם. שמע מינה פותבין שובר. ופלוגתא דרבי יהודה ורבי יוסי היא צדקא פתרא (דף קע). דקאמר רבי יהודה: אין פותבין שובר, אלא יקרעו את השער, דאם פן קריף זה לשמור שוברו מן העקבדים. תני מקרעת. שטר פתובתא. במקום שאין פותבין פתובה. אלא סומקין על פתאי בית דין שתקנו לנחלה מלמים ולאלמנה מנה, וקמנרטה - מוילתה גישה וגובה צפ, וקמנרטה מנייה עדי מיתה וגובה. והקס פיון דלא אפטר - מודי רבי יהודה שפוטבין שובר, דטוב לו שיהא צדו קנת ראייה שפטרע, פדי שלא פתזור ופדיא עדי מיתה אחרים צדיק דין אחר. ומתקעט.

לכרם נתנה הארץ פ"ה יהודה וזה למילכות בתוספתא דברכות (פ"ד) קאמר דראובן נבל חלה חלק בעבר הירדן: היו עצמותיו מוגלגלין פ"ה איבריו היו מתפרקין בארנו מפני שגדה את עצמו בערביו של בנימין וחפאתי לך כל הטיים אפי' לעולם הבא ומהא נפאן לן נידוי של תלמוד חבם אפילו על תנאי בא ל"ה: מי גרם שזורה יהוד' פ"ה דאמרי' במדרש ר' תנחומא בשעה שאמר יהודה צדקה ממני אמר ראובן גם אני לבלתי יצועי אבי ועכשיו יחי ראובן שלדו קיימת כאילו הוא חי וזאת מוגלגלין: על איברי לשפא למקום שנתנו משם כמו דשך מירכותיה: מאן דמפריט חטאיה. והתם צינא פ"ה רמי כתוב אחד אומר אשרי נשו פשע כמו המאה וכתוב אחר אומר ומודה ועובד כדאמרין צפ' "הכותב" (כתובות דף פט): וצפרק קמא דצנא מליעא (דף יט). וי"ל: דהכא מירי מן הסכנה ולין, דאמר צפרק "הכותב" (כתובות דף פט): דגובה צדדי גירושין אפילו צלל גט. אמר רבא במקום שאין פותבין פתובה עסקינן. מקשים: הא במקום שכותבין - אין כותבין שובר. וצ"ג פשוט" (צ"ד קעא): אמר: ה"כ מסתברא דכותבין שובר, דאי אין כותבין - יאכל הלה וחדו! א"ל צדי: אלא מאי - כותבין? אבד שוברו ויאכל הלה וחדו! א"ל רבא: אין, עד לזה לאיש מלוה. אלמא דקיבל אותה סברה דכותבין! ונראה דרצא ס"ל כותבין, אכל הכא - דחייא צעלמא הוא, דליכא למשמע מהכא דכותבין שובר.

שסס אהורי (א) s. "אם אמרה טמאה אני וכו' s. תני: מקרעת. א"ר רבא: והא שוברת קתני! אלא אמר רבא: במקום שאין פותבין פתובה עסקינן. s. "ואם אמרה טהורה אני מערין אותה לשערי מזרח" s. מערין אותה!?